19. Infer: quod si Cognita obiectiva existant in Causis, et non
sint Causae exactive non possint emittere sui speciem,
tunc Cognitiones reflexae erunt cum principalibus [illegible]. Neg. illam,
quia tunc illius dependit et judicat ens rationis et reale non existens
per speciem emissam ab ente reali, et reali existente, ergo quando-
[illegible] [illegible] potius ens reale a quo emittitur species est cum
principalibus assensus actus, et Cognitio reflexa est cum infra[illegible] eiusdem
rationis.

20. Urges: Ens reale et actum existens sola intendit causare
per speciem sui assensum et judicium sui non vero entis
rationis et entis non existentis: quia cum in eo eventu cognitiones reflexae
non concurrant virtute [illegible] solitariae [illegible] non erunt cum
infra[illegible]. Distinguo ans. ens reale et actum existens sola intendit
per speciem sui causare assensum et judicium sui per se, concedo ans.,
per accidens et ex applicatione illius, nego ans. Ex applicatione igitur illius
potest actum reale per speciem a se emissam causare principaliter assen-
sum, et judicium entis rationis aut entis realis non existentis, et ex
judicio mediante [illegible] [illegible] notitiam discursivam illius
entis.

21. Explicatur [illegible] dum assendit et judicat illius per speciem
emissam ab ente reali, et reali existenti, ens reale
vel ens reale non existens, et ex judicio [illegible] [illegible]. Tunc enim
reale quod emisit speciem est cum principalibus assensus actus, et [illegible] [illegible]
per speciem intenderet causare sui assensum et judicium et mediante per-
fectio cognitionem [illegible] illarum quae ex ipso [illegible] per accidens et ex
applicatione illius causabit principaliter assensum et judicium entis rationis et
mediante eo judicio notitia illarum [illegible], quae ex ipso inferuntur.

22. [illegible] ideo judicium convenit ex infra[illegible]
actu, cum eius subrogati; [illegible] cum principalibus

pot.

potest subrogari, et substitui per aliud, quod judicium non sacrosi
ut instrum ad discursum. Neque suadet, quod quamvis Deus conser-
vet se solo calorem solis loco ipsius solis, hic ē cā principalis
illius: quod bene potest una cā principalis subrogari loco alterius, sicut
solet ē cā principalis caloris. Distinguo maj. idest dico quod cā
loco subrogata tamquam virtus seu seminaria ipsius obiecti ad
producend discursum, conced. quod solis subrogata loco illius neg. maj.
Deinde disgr min: una cā principalis potest subrogari pro alia tanquam
virtus illius seu seminaria neg. tamquam cā conservativa pro-
pria virtute effectus eiusd conced. min. Unde per solutio ad illius pro-
bationem, quod Deus conservans calore solis pendente sole, loco fuit
propria virtute, et non ut virtus solis.

Resolvo. 6 illius ē cā principalis vitalitatis discursus:
quod et judicium erit cā principalis necessarius discursus.
Probatur neg. ant. quod illius ē instrum quo mediante anima
tribuit vitalitatem discursui, sicut judicium ē instrum quo obtinet
tribuit necessitatem eiusd discursui.

24 Resolvo. 7° quod Deus producit spēs in illo Angeli:
aut anima separata spēs tunc erit cā principalis
assentius et judicium cā principalis discursus, cum nulla alia ap-
pareat: quod dico. Respondeo ant. quod tunc Deus ē cā principalis
tū liberus manens instrum physica spēs tū assentius assensio
tū judicij et judicium tū discursus: quod tunc spēs solet si ins-
trum moralia obiectorum quibus Deus proportionaliter exigentiam et capaci-
tatem illorum illas infundit. Sicut spēs infuse sine supernalis
nulla modo sunt instrum obiectorum quod solet superanti illorum naturam
capacitatem; sed solet erunt Dei instrum intendentis supernaturaliter
illas notitiam obiectorum.

25 Tandem ante nullum esse in discursus quod spēs
intelligibilis

Spes intelligibiles, et potentia ad Judicium sunt per se ipsae instrumenta instrumentum multorum accidentium materialium et corporeorum, quemadmodum nullum est inconveniens in eo quod sint illorum effectus, tum maxime quando non sit ratio effectus ad instrumentum [illegible] posita [illegible] illius Agentis [illegible] cum [illegible] [illegible] speciebus intelligibilibus, et [illegible] mediante potentia ad judicium.

Subsectio Tertia

Qua Necessitate requiratur Judicium ad discursum?

26 Dico 1º: ad discursum formalem logice requiritur aliquod judicium discursum, [illegible] sit judicium formale [illegible] virtuale. [illegible] resolutio dicitur [illegible] [illegible] 1º quod scilicet judicium requiratur logice aliquod judicium [illegible] distinctum, quando in eo distinguitur [illegible] discursus formalis a discursu virtuali quod ille supponat judicium [illegible] distinctum [illegible] [illegible]. [illegible] quae [illegible] a [illegible] non [illegible] [illegible] suppleri potest; quod logice requiritur ad discursum judicium distinctum.

27 [illegible] constat quando ante discursum formale [illegible] logice [illegible] cognitio certificans istum [illegible] virtualiter [illegible] discursus; [illegible] sit judicium certificat primum [illegible] [illegible] judicium quod ducit [illegible] cognitio subsequente [illegible] discursum; ad [illegible] distinctum ab illo. Constat [illegible] [illegible] dicimus discursum [illegible] judicium formale logice requirit antecedens distinctum: quod discursus formalis judicium distinctum.

28 Quod si dicas recordationem Comissionis sufficere ad inferendum [illegible] formale discursum, cum in talibus recordationes Comissionis [illegible] sit judicium formale, [illegible] virtuale. [illegible] recordationem praemissarum [illegible] in se [illegible] sit [illegible] assentio, [illegible] esse judicium virtuale seu [illegible] [illegible] continens vim Comissionis [illegible] [illegible] judicia [illegible] [illegible] quam vere [illegible] illum certum [illegible] [illegible] [illegible] pertinens.

29 Secunda propositio probatur quia judicium directivum quod
requirit ad discursum, non debeat necessario esse judicium formale,
sed sufficere quod sit virtuale, sic ostenditur, quia discursus formalis invenitur
quando dantur duae cognitiones realiter distinctae, quarum una dependeat ab alia
ante judicium; sed posito judicio virtuali ante realiter distincto a conclusione,
dantur duae cognitiones realiter distinctae quarum una dependeat ab alia, siquidem
conclusio dependet a tali judicio, quo illius certificatur de veritate ob-
jectiva praemissarum ad inferendam conclusionem: ergo sufficit quod conclusionem antecedat
judicium virtuale, et non semper requiritur formale. Et confirmatur, quia de pro-
positione primaria et omnes concedunt necessario praemissarum, quod solum antecedit
judicium virtuale sufficienter ad inferendam conclusionem: ergo a fortiori suf-
ficit judicium virtuale.

30 Opponitur 1.° judicium virtuale solum ex natura sua reddit aptum ad dis-
cursum virtualem: ergo non sufficit ad formalem discursum. Neg.
consequentia, quia judicium virtuale ex parte inducere discursum virtualem, si ab hoc
solum virtualiter distinguatur, ita inducere potest discursum formalem si distinguatur realiter ab illo.

31 Instabis: ex judicio formali non potest inferri conclusio solum virtualiter
discursiva: ergo neque ex judicio virtuali inferri potest conclusio
formaliter discursiva. Neg. consequentia, et disparitas desumenda est ex conditione
naturae utriusque discursus. Nam de hoc discursus virtualis est quod sit unus
tantum actus virtualiter distinctus in duas rationes: ergo si inferretur ex judicio
formali non esset unus tantum, sed duplex actus realiter distinctus; at vero discursus
formalis solum postulat ex natura sua quod praemissa sive judicium per
actus distinctos certificantes intellectum, quod potest obtineri ex illo judicio
dummodo sit directivum.

32 Opponitur 2.° ad judicium formale semper requiritur evidentia formalis;
ergo et ad discursum formalem semper requiritur judicium
formale, et non sufficit judicium virtuale. Neg. consequentia, quia ... potest sal-

vari

salvari loco judicii falsi cui conjungat assensum dictum tamen esse aut in falsis assentio; at non ut salvetur loco discursus falsi sufficit quod conjungat judicium tamen dictum, quod potest esse verum.

Sectio Secunda

De Judicio Vero, et Falso.

33 In Logica Tract. de Signis Sect. 2a diximus 9bi Veritatem definiri Conformitatem Cognitionis cum objecto; Seu falsitatem definiri Difformitatem Cognitionis ab objecto. Insuper ibi statuimus contra D. Vasq. et alios veritatem consistere in conformitate cognitionis ad rem cognitam, et non in conformitate rei praecognitae cum se ipsa: item non consistere in rebus aliis superadditis: Tandem ibi etiam resolvimus quod tam veritas, quam falsitas reperiuntur in nobis operationibus illis in quibus omnibus et in traditis adhuc sustinendis, et ideo non est cur ea hic tenseamus cum aliquantulum remaneant difficillimae quaestiones quae hic resolvantur circa veritatem et falsitatem judicii: pro quibus sit

Subsect. Prima

Utrum Veritas sit intrinseca, et essentialis Judicio Vero, et Falsitas sit intrinseca, et essentialis Judicio Falso?

34. Sit resolutio: Veritas aut falsitas ad rem sumpta partim est intrinseca, et essentialis actui vero et falso, partim extrinseca, et accidentalis; nam Veritas sumitur pro duplici ...

pōm consistit in ipso judicio affirmante, loquendo de Petro, et pōm in
eo qd Paulus dicit; unde hinc Lam pōm ē intellū et essentialis judicii.
Sdo. adrām pōm ē illi expssiū et accidentalis; nam si veritas et falsi-
tas in illa de qua est, consistit et in obiecti evidens ē n esse accide-
ntale intrinsecum et essentialem judicio vero; cum obiectum neque sit intr-
insecum neque essentiale judicii. Hanc doctrinam tuentur Communiter DD.
cum P. Arriag. in Logica Disp. 14. nº 24. P. Oviedo de
anima Controv. 3. puncto 2º nº 20: P. Compton. in Logica
Disp. 44. Sect. 3. nº 6. P. Soar. Lus. de aīa tract. 3.
nº 90.

35 Pro. 2ª p. ex Aristotele cap. 2 de Substantia, ubi ait,
dicit ē, n ē, expressiōe, ut verum et falsum: quia veritas et fal-
sitas sunt denominationes tales partiales, provenientes ab obiecto. Ubi advertendum
ut optime notat P. Compton. citatus, Aristotelem n dixisse, ab eo
qd res ē, vel n ē, expressio ē vera, vel ē falsa, ex quo mani-
feste colligitur, ex ejus mente, expressionem dependere ab obiecto quoad
esse verum, et falsum, qd quoad esse [illegible] esse verum. Ergo si res ē, ut judi-
cium affirmat esse, judicium affirmativum ē verum; si n ē, ut judicium
negativum negat esse, judicium negativum ē verum. Et eodem: si res n
ē, ut judicium affirmat esse, judicium affirmativum ē falsum; si res ē, et ju-
dicium negat, judicium negativum ē falsum: quia veritas et falsitas
formalis judicii, veri et falsi, n sunt ex ipso judicio vero et falso,
sed et ex obiecto [illegible] ē.

36 Et confirmatur: quia judicium ex se [illegible] alio et quod in-
trinsece essentiale si ē conforme cum obiecto, prout ē in se,
ē judicium verum, et ut tale intelligitur; et si n ē conforme, prout ē in se,
ē judicium falsum: ergo veritas et falsitas integrantur ex judicio et
obiecto.

37 Pro 2º. Sic explanatur, quoad eorum expressionem, quia [illegible]

volatu aquilae, ut si ego dicam aquila volat, tale judicium est verum,
ita si non existeret talis volatus esset falsum: ergo veritas huius
judicii Aquila volat adaequatur ex objecto. Quod si dicas non existente
volatu aquilae me non posse proferre judicium, quod elicio existente
cursu aquilae. Contra: ante quam ego possum elicere hoc judicium aquila
volat, si aquila volet, probatur: nam a parte mea non possum elicere id
non judicium a parte volatu aquilae non existente quod possum elicere
existente volatu aquilae, video libere dictum, et petitio principii.
Alias probationes huius [illegible] quas affert P. Krieg. ut potest minus firmas ut videre est apud P. Soar. [illegible]

38. Addit hic P. Complut. Citatus n. 20 Congruentias
Vere dici animum in hoc veri tractare objectum in
talis circumstantiis seu sic se habere, habuisse, et habiturum
quam includere objectum tam quam partem et hoc illi est, quod objectum saepe
non est ut cum dicimus animum de re praeterita et futura, non autem praesente
potest pars animi, quod animus non existit. Deinde quia male diceret qui
diceret Deum esse partem verus et ideo sic, quod in admittenda ratione
non videtur si objectum sit pars actus veri aut falsi ut in hac propositione haeretica Deus non est trinus. Dicimus tamen aliquando nobis est
cum DD. quod dicunt veritatem et falsitatem ita integrari ex hoc
actu, et adaequari ex animo et objecto, ut actus dicatur in recto, objectum vero
in obliquo.

39. Esse veritatem adaequatam secum et essentialem judicio vero
et falsitatem judicio falso. Dicit P. Kurz. de animo
Disp. 9. Sect. 3. Subsect. 4. Et omnes adhaerentes ad sua principia
Secunda quia probant haec tria illis consistentiis in utroque existens sub
sumptae quod ex necessitate quod est quaedam habitudo similitudo in pluribus
unius animum et objectum debet consistere in utroque. Et confirmatur
quia esse hanc albedinem similem uni alteri albedini

nise esse sicut illa dicit hanc, et illam ad hoc ordinem;
qr hoc judiu affirmare rem sicut e dicit hoc judiu, et hanc expli-
centem eo mo quo a judicio repntatr. 2º qr ut docet idem
L Aurz. esse aliqd judiu practicum, aut speculatum n e qd
intrinsecu et essle judii sd denotai sdz ep solu desumpta
L ab obti operabili et n operabili: qd e judium veri et falsi
n oritr qd intrinsecum adeqte et essle judio, sd denotai quem-
admodum sit participatu ab obto.

40 Adde hic Veram Sntiam sdz pendere in actib q
cent obtum a se distinctum qles sunt Divini cuiuscumque
Creatis Logici, nuo in actib q sunt oio id cum suis obtis sc
Arz Le p obtis, q sunt ille qd Deus de se ipso cognoscit et qd liber judiu
obtum respiciunt sc Le ipsu si qd dati et qd n habeat aliu
obtum a se distinctum, nam clarum e tales aug esse adeqte
et intrinsece Veri p suamet entitatem, q cum veritas formalis
n velit aliud sit qm actus et obtum sint similes actus n distin-
Sine guuntr ab obtis, sd tam actus qm obtum sit eadem indivisibi-
lis entitas, sequitur qd sint adeqte et intrinsece Veri p suam
et entitatem.

Solvuntur Argumenta Contraria

41 Pro Sntia nostra. Argr 1º Hoc judium Homo e ad [illegible]
p suamet essentiam e repntaio [illegible] sicuti e, siqd [illegible]
[illegible], et ita repntatr in eo judio: qr p sua essentiam adeqte e con-
forme cum suo obto, et consequenter verum, q veritas formalis consistit in con-
formitate actus cum obto. Resta solutio qm [illegible] adhibent huic argo
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] nego [illegible], [illegible] tale judiu
repntat essentiam [illegible] sicuti e, sdz sequi qd inadeqte sit verum et
in ipso reperiatr conformitas inadeqta; nam veritas adeqta

adaequata cum integritate non solum ex parte judicii in recto, sed etiam ex parte obliqui in quo adaequata veritas seu conformitas requiri in solo judicio.

42 Inst.: tale judicium est efficaciter verum: ergo non potest non includere adaequate veritatem. Distinguo ans.: tale judicium est efficaciter verum, hoc est efficaciter includit repraesentationem objecti sicuti est, conced. est efficaciter verum, hoc est includit efficaciter obiectum quod debet in obliquo veritas adaequate integrari neg. ans. Instas: ergo judicium varium et distinguens non distinguunt, si eadem utrumque includit efficaciter repraesentationem sui objecti. Neg. illationem, disparitas igitur in eo sita est quod judicium varium includit efficaciter repraesentationem objecti sicuti est, ita ut nunquam potuerit esse falsum; judicium vero contingens solum efficaciter includit repraesentationem objecti quod illud affirmat vel negat, et ideo ita est ut potuerit esse falsum.

43 Replic.: illud judicium est evidens et certum et proinde varium, quod includit adaequate certitudinem et evidentiam: ergo et veritatem. Nego cons. ultima, et disparitas est quia evidentia formalis est ipsa claritas judicii indistincta, certitudo vero est ipsum judicium quod est [illegible] repraesentare obiectum aliter atque est a parte rei, at quia adaequate se habent ex parte judicii: at vero veritas est conformitas actus cum objecto quod datur a parte rei; quae conformitas varie dicit actum in recto et obiectum in obliquo; sicut in opinione P. Kurz esse tam albedinem similem alteri non consistit solum in tali albedine, sed in utraque una dicta in recto, et altera in obliquo.

44 Opp. 2°: adminus pendet judicium ab obiecto in casu veri quam in casu repraesentationis, atque repraesentatio adaequate est influentia et efficacia judicii: ergo et veritas. Permissa maj. et concessa min. neg. cons. et disparitas est quia judicium in casu repraesentationis pendet ab objecto, ut a causa formali extrinseca, quia non includit in effectu veritas adaequata cum sit conformitas inter actum et obiectum debet utrumque concludere, scilicet unum in recto et alterum in obliquo.

45 Opp. 5. Si veritas cognitionis desumitur ab recto, et ab obliquo
Sequitur quod veritas cognitionis qua Deus cognoscit Petrum exi-
stentem non sit perfectior veritate cognitionis qua ipse Petrus cognoscit exi-
stentem Deum; atque hoc est absurdum: probatur sequela: quia veritas
cognitionis Divinae importaret Divinam cognitionem et Petrum existentem
et veritas cognitionis Petri importaret cognitionem Petri et existentem
Deum: ergo veritas cognitionis Divinae non esset perfectior veritate cognitionis
Petri. Respondeo negando sequelam quia major et minor perfectio veritatis sum-
itur ab eius recto, quod est illius principua pars, unde cum rectum
veritatis Divinae sit ipsa cognitio Divina, quae est infinite perfectior
cognitione creata, quae est rectum cognitionis Petri inde est quod perfectio veritatis
Divinae infinite superet perfectionem cognitionis qua Petrus cognoscit ipsum
Deum existentem.

46 Ex quo et hoc auctores habent, quod cognitio Deum
aut Angelum aut Solem non dicitur cognitio Divina
aut Angelica aut Solaris, quia hae denominationes desumuntur ab
rectis, a quibus cognitiones proveniunt. Sic visio qua homo videt lapi-
dem aut lignum non dicitur visio lignea aut lapidea sed humana. Nec
obstat ratio imaginis quam licet cognitio dicatur obiecti, nam nec semper imago
auri est aurea, et imago Caesaris ex ligno confecta dicitur
lignea.

47 Sed age sume veritatem creatam et Divinam in proposito
casu sine recto et obliquo: Aine ne dici poterit
utraque veritas aeque perfecta? id certe non reputabitur absurdum
in doctrina Lt. Alberti, in qua habitudo quam dicit Petrus ad Deum im-
portat Petrum et ipsum Deum, et habitudo Dei ad Petrum importat
Deum et ipsum Petrum sicut ergo si utraque habitudo sumatur sine rec-
tum et obliquum, una non erit perfectior alia, cum utraque involvat
Deum et Petrum Lt. dixit mihi, ita ratio videt Deum et

non esse majorem perfectionem veritatis qua Deus cognoscit
Creaturam existentem perfectione veritatis qua Creatura cognoscit existentem ipsum
Deum. Si utraque veritas sumatur secundum rectum, et obliquum, quia tunc
utraque includit Creaturam, et Deum.

48 Instabis: neque Deus est tanquam proportionatus ut cognitio Divina
Creaturae per ipsam illam constituat in esse veri, neque Crea-
tura ut cognitio Divina per illam constituat in esse veri: ergo etc. Nego
quod ans; nam sicut Deus est tanquam proportionatus ut per illam constituat
Creaturam in esse similiter et sicut Creatura est tanquam et proportionatus
ut per illam Deum constituat et in esse similiter ita dicitur in esse veri.

49 Replicatur: contra 2am quia si veritas cognitionis Divinae constituitur ada-
aequate per obiectum Creatum dictum in obliquo, non dabitur casus cum
Divina cognitio falsitatis sit capax: probatur 1o major antecedentis, quia si actus cognitionis Di-
vinae constituitur in esse veri per obiectum existens quod ad tantam entitatem
tam perfectum esset Deus judicium falsum quam verum: ergo non repugnaret
Deo judicium falsum. Dicitur ergo Deus excludit etiam obliquum. Citatus et
ampla solutio quam afferunt n. 43. quae facile et optime impugnari
potest. Resp. concedo neg. ad maj. licet ipse Cer cognitio Divina repugnat falsitas,
et, quia cognitio Divina est radicalis exigentia veritatis quae exigentia est essentia
et essentialis Divinae cognitioni. Verum ad obiectum sit creatum, et contingens
semper repugnat falsitas Divinae cognitioni, non quia veritas talis sit essentia-
liter vel essentia, sed quia radicalis et essentialis exigit semper determinari ab illo
quod est a quo est Divina, et ideo est et quod sit essentialiter perfectio quam si esset
falsum, et si inesset una, ut ei falsitas subesse posset, et ideo tunc
ex parte fallibilis non esset cognitio necessaria immo neque Divina.

50 Arguitur 4o. Si veritas formalis includit actum et obiectum
hoc modo quod actus dicatur verus veritate formali obiectum di-
cetur verum veritate formali, atqui hoc est falsum, sicut obiectum solum dicitur
veri veritate transcendentali: ergo. Resp. neg. maj. quia veritas formalis

dicit in recto cūm, et in obliquo obiectūm, et ideo ē qd veritas formalis
solū competat, et proprie dicat de solo aū. Sic ex. gr. ratiō de fun-
damentō Patris, qd sumitur adaequate a patre, et a filio, et sic n̄ potest dici
de filio, neque filius denominari pater, et sic sibi de relatione creaturis.
qō et quaevis veritas formalis qd sumatur ab aū et obiectō, et tamen dici
qd obiectum dicatur verū formaliter. Ad 2. igitur aūs ex. gr. vero dicitur
formaliter verus, obiectum nō dicit verum transcendentalis, qd intelligendū
ē, si sumas obiectūm in recto, ut ē conformē et difformē aliquid, solū
n̄ dicetur verum et falsum veritate et falsitate transcendentali, qā conformitas
et difformitas obiectum cum aū a quo repraesentatur.

§ 1 Inst. qō aliqā denominatio a quae sumitur a duobus extre-
mis, competit utrique eodem modo, ut cernitur in denominatione similis, qā
eodem modo dicitur de utroque extremo, a quo sumitur. Sed denominatio veri formalis a quae
sumitur ab aū et obiectō, qō eodem modo competit actui et obiectō. Distinguo
maj. si duo extrema sint homogenea, transeat major, si sint hete-
rogenea, sub. dist. relatio, nego maj. quia tunc denominatio n̄ competit utrique
extremo eodem modo, ut patet in exemplo adducto denominis Patris, eodem denominatio
filij ideo competit utrique extremo, quia versatur inter extrema homogenea
sive eiusdem rationis.

§ 2 Opp. 5. Actūm ē mensura aūs veri. Sed nihil ē mensura
sui ipsius. qō verum n̄ includit actum. Distinguo aūs
obiectum ē mensura aūs veri sm̄ illud quod dicit in recto sive iudicij
intellectualis, concedo. sm̄ illud rectum, et obliquum, nego maj. quia tunc in-
cluderet ipsum obiectum.

§ 3 Opp. 6. Veritas ē perfectio intrinseca aūs veri, et falsitas im-
perfectio iudicij, sive aūs falsi: ē utraque adaequata et intrinseca
affixis iudicium. Dist. aūs, veritas et falsitas prout se tenent ex
parte aūs ē perfectio iudicij veri, et imperfectio iudicij falsi, concedo. veritas
et falsitas prout se tenent ex parte obiecti, nego aūs. quia tunc actum

obiũ ĩ inseitũm actui ita ita est illius affectio ᵰ inaffectio ē
illi ipsum.

94 Opp. 7.ᵒ Veritas ē ordo realis aũs ad obiũm. atqui
realis dei esse distinctus a trõ et ē infectus subiĩ: ergo veri-
tas ē infecta actus et distẽta ab obiõ. Rᵒ dist. maj: veritas sõ
sm rectum ē ordo realis aũs ad obiũm, concedo; ordo sm rectum ē ipsumet
aũs q sepsto obiũm respicit. veritas sm rectũ et obliquũ ē ordo realis
ad obiũm, neg. maj: ordo sive ē aũs sic et obiũm.

95 Inst. relatio realis adæqte sumpta ē ordo realis dis-
tinctus a trõ: ergo et veritas erit ordo distinctus ab obiõ. Rᵒ ẽ
veri Lᵒ 1 ẽ. Hurt. et Lᵒ Arriag. nego aũs, quia in illorum opinione tam
relatio realis nihil aliud sit, quam duo extrema relatio unũ dictum in
recto, et alterum in obliquo, realis relatio adæqte si ipsa extrema, sive
quæ n. potest esse realis ordo adæqte distinctus a trõ.

96 Rᵒ 2.ᵒ in nostra opinione admittente relationes distinctas ab extre-
mis nego conam, et disparitas ē, quia relatio in ista opiñe
ē relatio praedicamentalis superaddita subiẽ requirens quia utrum ex nõ rei distinctum
ab extremo. at uõ veritas ē conformitas inter aũm et obiũm, quæ con-
formitas sm rectum et obliquum n. potest intelligi quin includat obiũm,
ut patet. neque n. veritas ē aliqa relatio superaddita actui naturæ talis
quemq; relatio ad eum intelligit veritas realis, si dicit conformitatem
aũm et obiũ.

97 Opp. 8.ᵒ Bonitas moralis ē affectio adæqte infecta
actui boni volitivus: ergo et veritas erit adæqte infecta
actui illius. Resp. Lᵒ Soar. tres: nego conam, quia ut inquit aũs bonitas
morales dependet essentialiter a bonitate obiĩ. Siquidem si obiũm infectẽ
et malũ existimetur inveniatur esse bonum amor illius erit moralr
bonus, et eõ obiũm bonũ ex auditio. Sacri si existimetur malũ,
amor illius erit moraliter malus ab actu judicii illius

Cum sit debitum tendit in obtum q. vt e. vnd veritas judicij intBegrari deb. ex obti dicti in obliquo.

Sed 3.a q.a Simplex apprehensio n. dicitur. & m. illius

veritas importat obtum in obliquo n. qd. q. r. ò

& q. t. vt importat judiu, St q. vt dejcit: go Sicut S. aequalitas

n. sit dictiuus eius bonitas additio vndemum et obtum in

obliquo, a qdem a q. t. bonu, ad repraesentandum vt benè in cogni-

quire melius neg. dat e aus cum L. Arriag. s.a. citatis n.o 38.

§ 6. Opp. q.a dic q. positio & futuro Antexxhestus pec-

cabit, est verum exsistente, & m. Antexpestus

adhuc n. exsistit: go veritas q. positionis judij n. integratur ex

obti. R. dist. ant. go veritas q. positionis judij de praesenti

n. integratur ex obti aut exsistente, neg. ant.: veritas q. positionis

J.t judij de futuro n. integratur ex obto exsistente aut, sed

exsistituro de futuro, conced. ant. Itaq. vt q. positio de futuro

au exsistat vna sufficit qd. ipsa au habeat exsistentiam, & suu ob-

tum exstiturum sit, & sit futurum vt illa affirmat, sicut pro-

positio de praesenti exigit aus sui exsistentiam & et actualem exsi-

stentiam sui obti, vt sit au q. positio & praesenti. Ubi advertendum

oes Lencés negare extrema à quibus desumunt au exsistentia:

sic Lrius vg. exsistens dicitur Adamo posterius, & m. Adamus

à q. L. sumitur talis denatio n. exsistit aus.

§ 9 Opp. 2o aus verus differt essentialiter ab aus falso: go veritas

& falsitas sic insunt & essentiales actus verus et falsus. R.

aus q aus distinguntur q obtas. Sed obtum aus veri semper est diversum ab

obto aus falsi: go. R. dist. ant.: aus verus sub ratione differt

essentialiter ab aus falso, neg.; sub obliquum conced. ant. Itaq. aus

verus si sumatur sub suo conceptum qd. alius dictum n. distinguit

essentialiter ab aus falso ex sub suo conceptu integro. Nam vt su-

pra

nā ut s.ª diximus cū aūs qd dic aquila volat, volante aquila ē
verus, si vō aquila ñ volaret esset falsus.

60 Inst: Hic aūs aquila volat, cum sit verus dēt signi-
ficare cōnitem q datur inr volatū ē aquilam, et ut sit
falsus dēt significare cōnitem q̄ ñ datur; sed aūs q significat cōnitem q̄
datur ñ pōt significare cōnitem q̄ ñ datur: q aūs verus ñ potuit esse
falsus, et pconsus aūs v̄us ē falsus est sūi verum [illegible].
ad solutiōe instantiae sūs aūm affirmans cōnitem inr volatū ē aqui-
lam, sē idē, falsus, salvis, nunquam variare significatiōe, semp ñ signifi[illegible]
illam cōnitem; ē tunc negabis minorē aūs ñ q significat cōnitem vola-
tus volante sūa aquila potuit illam sūi mō significare, quivis aq-
la ñ volare.

62 Replic: aūs q volante aquila affirmat cōnitem sūam
ē talem, aquila ñ volante ē affirmat cōnitem q̄ dic-
tionem; atqui aūs q affirmat cōnitem sūam ñ pōt affirmare cōnitem
q̄ dictiōnem: q aūs [illegible] potuit esse falsus. Q neg. de 2.ª pēm
maj: nam aūs falsus affirmans volatū ē aquila ñ affirmat volatū
q̄ dictionem, ē chimaericum sed talem q .ᵃ ideo ē falsus, q affirmat
volatū talem ē aquila, qō ipsa aquila ñ volat. ñ aliter ac
aūs chymera ē ē ideo ē falsus, q̄ affirmat ē chymaera ē
verā ē talem, ē ñ q̄ ē ea affirmat ē chymaericā
nā cum ē [illegible] sit chymera, si affirmaret ē chymaera, q
posito esset verus ñ falsus. Unde colligitur ñ semp aūm fuim
efficere eius [illegible] ut aliter [illegible]. Adte tū dam hic tradi- dicemus
tam sol. ben. dēum cum q posita conjecit veri, et falsi,
nā judiciū variūs ita efficiatur significat sūum obtum, ut num-
quam potuerit esse fūm, q ut diximus s.ª nº 42.

Subsect. Secunda

Utrum idem Judicium possit transire De Vero in falsum?

62. Non loquimur hic de Judicio, quod pro ratione objecti variatur, nam cum objectum varium sit omnino immutabile, et mutatio propositionis judicij de vero in falsum solum fieri potest per mutationem objecti, evidens est non posse judicium varium mutari de vero in falsum, cum illius objectum sit immutabile. Loquitur igitur de judicijs contingentibus, et loquimur in nostra sententia quae asserit nec veritatem formalem esse adaequate in formalitate et essentialiter actui vero, nec falsitatem actui falso.

63 Affirmandum igitur sententia negativa quam tenet P. Ruiz. de Anima Disp. 9a Sect. 4. P. Arriag. in Logica Disp. 14. Sect. 1. Subsect. 1. P. Compton. in Logica Disp. 45 Sect. 1a nº 4. P. Sent Luy. de Anima Tract. 3. nº 101. Probatur 1o a priori, quia ut actus aliquis transeat de vero in falsum mutare debet objectum, sed non potest mutare objectum: ergo non potest transire de vero in falsum. Major est certa, cum non appareat alius modus quo una propositio possit transire de vero in falsum; ergo est bona, probatur igitur minor in qua sola poterit esse difficultas, quia actus essentialiter est imago et repraesentatio objecti: ergo hic actus essentialiter est imago et repraesentatio objecti hujus, sicut hic visio est vinculum horum extremorum et non aliorum, hac actio est productio hujus effectus et non alterius: ergo non potest esse imago et repraesentatio alterius objecti, alias amitteret suam essentiam. Et confirmatur, quia visio albedinis non potest mutare objectum nec visio albedinis esse visio nigredinis, aut alterius coloris: ergo neque actus intellectualis mutare potest objectum suum aut esse imago alterius.

64. Probatur 2o quia propositio ex. gr. hic Petrus currit et de-

ꝑ dabitur certũ instans in quo Petrus peccat, et tunc nullo m̃o
põt esse falsa. Probo: ex suppositione qd Petrus peccet in tali instanti,
impossibile ẽ illum n̄ peccare in tali instanti, alr in eod. instanti sil
peccaret et n̄ peccaret, qd implicat. Si vero talis ppositio signet
instans indeterminate, id ẽ vel hoc vel illud, tunc vel Petrus peccat pro
aliquo ex illis instantibus vel n̄. Si peccat in aliquo, talis ẽ ut
ppositio sit vera, et cum ex suppositione qd Petrus peccet in aliquo
instanti sit impossibile qd in illo n̄ peccet, et ẽ impossibile qd pro-
positio illa transeat de vera in falsam; si vero in nullo instanti pec-
cat, ppositio erit falsa, et cum ex suppositione qd Petrus in nullo
instanti peccet, impossibile sit qd in aliquo peccet, et impossibile ẽ
qd talis ppositio semel falsa in veram transeat.

65 Tandem vel talis ppositio denotat omnia instantia collective
sumpta, et tunc vel Petrus peccat pro omnibus instantibus vel non
peccat, sed vel in nullo vel in aliquo tm peccat; si peccat in omnibus pro-
positio ẽ vera, et cum ex suppositione qd in omnibus peccet n̄ põt n̄ peccare
in omnibus, impossibile ẽ qd ppositio asserens peccatum Petri pro omnibus instantibus
debitum transeat in falsam; si vero n̄ peccat in omnibus, sed vel in nullo
vel in aliquo tm peccat, ppositio ẽ falsa, et cum ex suppositione qd Petrus
n̄ peccet in omnibus instantibus impossibile sit qd peccet in omnibus, et ẽ im-
possibile qd ppositio falsa transeat in veram; ergo nullo m̃o põt
ppositio vera transire in falsam, neque falsa in veram.

Solvuntur Argumenta Contraria D. 2

66 Posse n̄ ppositionem veram transire in falsam, et ẽ falsam
in veram tenet P. Soar. Gran. in Metaph. Disp.
68. Sect. 2. n.° 20 et 29, et cum eo plures ex nostris. Arguitur
Lo. 1.°

Argues 1.º veritas et falsitas sunt actualis judicii veri et falsi; sed illud quod est actuale potest adesse et abesse sine ullius destructione; ergo veritas potest abesse judicio vero et sic transire in falsum et eo. Respondeo dist. maj. veritas et falsitas sunt actualitas judicii veri et falsi formaliter sumpti, conced. reduplicative ex suppositione quod sit verum aut falsum, neg. maj.

Explanatur distinctio. Contingens fuit quod haec propositio Petrus amat fuisset vera, quia ut Petrus libere amet potuit non amare et ita propositio affirmans illius amorem pro hoc instanti potuit non esse vera sed falsa; sicut autem ex suppositione quod Petrus amat non potest non amare et moritur amare necessario, quo dicunt consequenter, ita propositio

qd r

enuntians illius amorem in hoc instanti ex suppositione quod illum respiciat non potest non illum respicere etc., et consequenter neque transire de vera in falsam, quemadmodum si esset falsa in eodem statu non posset in veram transire.

67 Dices: Petrus transacto illo instanti in quo amat potest non amare; ergo si talis propositio perseveret omnino post illud instans, propositio redderetur falsa. Respondeo neg. consequentiam, quia talis propositio enuntiat instans quo Petrus amavit, et tunc licet Petrus omnino post

Verit illud non amet, manet vera; siquidem semper verum est Petrum pro tali instanti amavisse; aut eadem propositio nullum instans enuntiat, sed pro aliquo absolute verificatur, et tunc semper etiam manet vera, licet Petrus pro aliquo instanti desisteret amare, quia semper verum est absolute pro aliquo instanti illum amasse, et tandem ipsa propositio respicit omnia instantia collective, et sic diceretur quod tunc nunquam fuisset vera, sed semper talis esset, quando quidem in talis esset argumento quod intendit illam posse transire de vera in falsam.

68 Arg. 2.º Haec propositio Petrus amat potest esse indifferens ad significandum instans A et instans B; quod si Petrus amet in instanti A erit vera, et si non amet in instanti B erit falsa